

Israelin ainutlaatuinen asema

”Onko millään muulla suurellakaan kansalla yhtä oikeudenmukaiset käskyt ja säädökset kuin tämä laki, jonka minä teille tänään annan?” (5. Moos. 4:8.)

Avaintekstit:

5. Moos. 4:1–9;
Matt. 15:1–9;
4. Moos. 25:1–15;
1. Kor. 10:13;
5. Moos. 4:32–35;
Matt. 5:13–16.

Viidennen Mooseksen kirjan kolme ensimmäistä lukua olivat pohjimmiltaan historian oppitunteja, joissa muistutettiin kansaa heidän vaiheistaan siihen hetkeen asti. Lukuun neljä tultaessa historian oppitunti vaihtuu enemmänkin sanan julistamiseksi. Menneiden tapahtumien muistelu ei ollut vain historianharrastajien iloksi, vaan sillä oli syvempikin tarkoitus: osoittaa kansalle, miten Jumalan voima ja armo toimi heidän keskuudessaan, ja vaikka he sotkivat aina asiansa, Herra aikoi silti kunnioittaa heidän kanssaan tekemäänsä liittoa.

Luku neljä alkaa heprean kielen sanalla *w^e'attā* (konjunktio ja adverbi), joka voidaan kääntää sanoilla 'ja nyt' tai 'niinpä nyt'. Kansa oli juuri kerrannut lähihistoriansa ja saanut muistutuksen siitä, mitä Jumala oli tehnyt tuodessaan heidät tänne asti. *Ja nyt* heidän pitäisi vastauksena tähän kaikkeen tehdä niin kuin Jumala heitä käskee (ks. myös 5. Moos. 10:12).

Siksi ensimmäinen verbi, joka tulee tämän ”ja nyt” -ilmauksen jälkeen, on *šama'*, eli sama verbi (ja vielä samassa muodossa), jota käytettiin *šema'*-rukouksen alussa. Verbi tarkoittaa 'kuulla', 'kuunnella' tai 'totella', ja se toistuu läpi koko Viidennen Mooseksen kirjan.

Niinpä luku alkaa: *Ja nyt, Israel, koska minä olen tehnyt sinulle näin, sinun tulee noudattaa seuraavia asioita...*

ÄLÄ LISÄÄ, ÄLÄKÄ POISTA

Lue 5. Moos. 4:1, 2. Minkä erityisen varoituksen Herra antoi kansalle koskien hänen käskyjään ja säädöksiään? Miksi juuri tästä asiasta varoitettiin heti ensimmäisenä? (Ks. myös 5. Moos. 13:1.)

Herra käskee noudattaa hänen käskyjään ja säädöksiään ja kieltää lisäämästä niihin mitään ja poistamasta niistä mitään. Miksi sanoa tuollaista? Miksi kukaan ylipäätään haluaisi muuttaa Jumalan lakia?

Me tietenkin tiedämme vastauksen.

”Paholainen on ollut hellittämätön ja väsymätön ponnistuksissaan saattaa loppuun taivaassa aloittamansa työ muuttaa Jumalan lakia. Hän on saanut maailman uskomaan teoriaan, jonka hän ennen lankeemustaan esitti taivaassa siitä, että Jumalan laki oli viallinen ja tarvitsi korjauksia. Suuri osa kristityiksi tunnustautuvaa seurakuntaa osoittaa, jos ei sanoillaan niin asenteellaan, että myös he hyväksyvät saman erheen.” (2SM 107.)

Muinaisen Israelin historiasta voidaan nähdä, että kansa ei joutunut vaikeuksiin ainoastaan siksi, että se oli piittamaton monista lain kohdista, mikä käytännössä tarkoitti sitä, että se poisti laista kohtia, vaan myös siksi, että se lisäsi sinne asioita, vaatien sellaisia tapoja, joita ei ollut kirjattu lakiin. Lisäykset johtivat lopulta lain rikkomiseen.

Lue Matt. 15:1-9. Miten näemme tässä esimerkin siitä, mistä Mooses toisaalla varoitti Israelin kansaa?

Kun heprealaiset lopulta saivat luvattun maan, he usein sivuuttivat saamansa selkeät varoitukset koskien esimerkiksi epäjumalanpalvontaa. Siksi he alkoivat noudattaa monia pakanallisia tapoja, joskus jopa osana heidän näennäistä Jahven palvontaansa. Jeesuksen aikaan tultaessa he olivat lisänneet lakiin kaikenlaisia ihmisten perinteitä, jotka Jeesuksenkin sanojen mukaan tekivät tyhjäksi Jumalan sanan.

Lisättiinpä lakiin jotakin tai otettiinpa siitä jotakin pois, laki muuttui ja kansa kärsi sen seurauksista.

Miten meidän tulee olla tarkkoja siitä, ettemme lisää mitään siihen tai poista Jumala käskee meidän tehdä?

BAAL-PEOR

5. Moos. 4:3, 4 israelilaiset saavat lisää historian opetusta, joka toimii muistutuksena menneisyydestä ja niistä hengellisistä ja käytännön totuuksista, joita he voisivat oppia siitä.

Lue 4. Moos. 25:1-15. Mitä tapahtui? Mitä hengellisiä ja käytännönläheisiä totuuksia ihmisten olisi pitänyt oppia tästä epäonnistumisesta?

Kertomukset siitä, miten Israel hävitti ympärillään olevia pakanakansoja, tuntuvat meistä epämukavilta, mutta tämä kertomus auttaa selittämään tuhoamiskäskyn logiikkaa. Israelin oli määrä olla todistuksena ympärillään oleville kansoille ainoasta todellisesta Jumalasta. Heidän piti näyttää muille, millaista todellinen Jumalan palvonta on. Liittymällä palvomaan pakanajumalia he sen sijaan usein lankesivat suoranaiseen kapinaan Jumalaa vastaan, jota heidän oli tarkoitus edustaa maailmalle.

Ilmauksella ”harjoittaa haureutta” (4. Moos. 25:1, RK 2012) on usein hengellinen merkitys, joka tarkoittaa, että Israel lähti muiden pakanajumalien ja -tapojen perään (ks. Hoos. 4:12-14). Tässä tapauksessa kuitenkin kieli (ja muu kertomus) viittaa siihen, että kyse oli seksuaalisesta synnistä, ainakin alkuun. Paholainen jälleen kerran käytti hyväkseen langennutta ihmisluontoa: hän pani pakananaiset houkuttelemaan miehiä, jotka selvästikin antoivat vietellä itsensä.

Epäilemättä fyysinen haureus eteni hengelliseksi haureudeksi. Kansa osallistui lopulta pakanallisiin palvontamenoihin, joissa israelilaiset antautuivat palvelemaan Baal-Peoria. Jotenkin he viehättyivät tästä väärästä jumalasta ja alkoivat jopa uhrata sille. Kaikesta kuulemastaan opetuksesta huolimatta, himon ja hekuman hetkellä he olivat valmiita heittämään pois koko uskonsa.

Miten näin saattoi käydä? Helposti. Paaduttamalla oman tuntonsa ensimmäisen synnin kohdalla, fyysisen synnin, he tulivat kypsiä lankeamaan seuraavaan syntiin, hengelliseen syntiin, mikä varmasti olikin Paholaisen perimmäinen tarkoitus. He olivat niin alentuneessa tilassa, että tekstin mukaan eräs mies toi midianilaisen naisensa jopa suoraan leiriin, aivan Mooseksen ja pyhäkköteltan edessä itkävän väen eteen.

Mitä kertomus opettaa siitä, kuinka vaarallista vietyksille antautuminen voi olla meille hengellisesti?

**PYSYKÄÄ
HERRALLE
USKOLLISINA**

Tuhannet kuolivat Baal-Peorin kanssa harjoitetun synnin tähden. ”- - kaikki, jotka lankesivat siellä Baalin palvelijoiksi” tuhottiin. Monet eivät kuitenkaan osallistuneet tähän luopumukseen.

Keitä he olivat?

”Mutta te, jotka pysytte Herralle uskollisina, olette kaikki elossa vielä tänäkin päivänä.” (5. Moos. 4:4.) Miten jae selittää sitä eroa, mikä oli syntiin langenneilla ja niillä, jotka eivät siihen langenneet? Mikä tärkeä opetus tässä on meille liittyen syntiin, kiusauksiin ja Jumalan voimaan elämässämme?

Huomaa, miten sana ”kaikki” eroaa tässä ja tätä edeltävässä jakeessa. Kaikki, jotka seurasivat Baal-Peorin tuhottiin; mutta ”te, jotka pysytte - - uskollisina, olette kaikki elossa”. Silloin ei ollut mitään välimaastoa, eikä sitä ole nytkään. Olemme joko Jeesuksen puolella tai häntä vastaan (Matt. 12:30).

Ilmaus ”pysytte uskollisina” tulee heprean verbistä *dābaq*, joka viittaa vahvaan sitoutumiseen itsensä ulkopuoliseen tahoon. Saman sanan juurta käytetään 1. Moos. 2:24, jossa miestä kehoitetaan jättämään perheensä ja ”liittymään” vaimoonsa (ks. myös Ruut 1:14, VKR). Sana esiintyi asiayhteydessään vielä neljä kertaa Viidennessä Mooseksen kirjassa (5. Moos. 10:20; 11:22; 13:5; 30:20), ja aina ajatus oli sama: ihmisten piti sitoutua Jumalaansa (riippua hänestä kiinni). Heidän piti antaa itsensä hänelle ja ammentaa voimaa hänestä.

Ihmisten pitää itse valita riippua kiinni Jumalassa, ja näin he saattoivat hänen voimassaan välttyä lankeamasta syntiin.

Lue Juud. 24 ja 1. Kor. 10:13. Mikä näissä Uuden testamentin jakeissa oleva ajatus löytyy jo 5. Moos. 13:5?

Jumala on uskollinen ja kykenee varjelemaan meidät lankeamukselta. Meidän on kuitenkin tehtävä tietoinen päätös pitää kiinni Jumalasta, kuten uskolliset tekivät Baal-Peorin kiusauksen edessä. Jos sen teemme, voimme pysyä uskollisina.

Miten rukous, Raamatun tutkiminen, jumalanpalvonta ja seurakuntayhteys auttavat meitä riippumaan kiinni Herrassa?

ISRAELIN AINUTLAA- TUINEN ASEMA

Kohdan 5. Moos. 4:4 jälkeiset muutamat jakeet ovat koko Raamatun syvällisimpiä ja kauneimpia tekstejä (heprean kieli on aivan upeaa!). Voitaisiin jopa väittää, että Viidennen Mooseksen kirjan ydinsanoma löytyy juuri tästä, ja kaikki muu on vain sen selitystä. Kun luet jakeet, mieti erilaisia tapoja, joilla tekstin periaatetta voitaisiin soveltaa myös meihin tänä päivänä.

Lue 5. Moos. 4:5-9. Miksi Herra sanoi Mooseksen kautta tällaisia asioita Israelille?

Herra haluaa ihmisten tajuavan, että heidät on kutsuttu ja valittu erityisestä syystä. He ovat ”suuri” kansa, aivan kuten Herra oli kertonut Abramille alusta lähtien, kun hän kutsui tämän pois Kaldean Urista: ”Minä teen sinusta suuren kansan –.” (1. Moos. 12:2; ks. myös 1. Moos. 18:18).

Hän teki heistä mahtavan kansan siksi, että he voisivat olla ”siunaukseksi kaikille maailman kansoille” (1. Moos. 12:2, 3). Ja vaikka perimmäinen siunaus olisi siinä, että Jeesus, Messias, syntyisi heidän sukulinjansa kautta, siihen asti heidän oli määrä olla maailman valona. ”Minä teen sinusta valon kaikille kansoille, niin että pelastus ulottuu maan ääriin saakka.” (Jes. 49:6.) Ei niin, että pelastus olisi ollut kansassa itsessään, vaan että heidän kauttaan oli ilmestyvä todellinen Jumala, joka yksin voi pelastaa.

Israel palvoi ja palveli maailmankaikkeuden luonutta Jumalaa, taivaan ja maan Herraa; pakanat palvoivat kallioita, kiviä, puita ja pahoja henkiä (5. Moos. 32:17; Ps. 106:37).

Miten jyrkkä ero!

Näissä jakeissa Mooses kiinnitti huomion kahteen seikkaan, jotka tekivät Israelista erityisen. Ensinnäkin Herra oli heitä lähellä aivan ainutlaatuisella tavalla esimerkiksi pyhäkön välityksellä. Toiseksi heillä oli laissa ”oikeudenmukaiset käskyt ja säädökset” (5. Moos. 4:8).

Lue 5. Moos. 4:32-35. Mitä muuta Herra sanoi heille, minkä olisi pitänyt saada heidät tajuamaan, millainen erityinen kutsumus heille oli annettu?

On täysin selvää, että Israel oli saanut hyvin paljon. Miten he nyt vastaisivat siihen?

VIISAS JA YMMÄR- TÄVÄINEN KANSA

Kuten näimme, 5. Moos. 4:1-9 oli voimallinen ilmaus paitsi kansan erityisasemasta myös sen lähetystehtävästä. Jakeisiin on punottu ajatus siitä, että heidän tuli totella ja seurata Herraa ja tehdä, mitä hän käski heidän tehdä.

Lue uudelleen 5. Moos. 4:6. Mikä on osoitus heidän viisaudestaan ja ymmärryksestään muiden silmissä?

Tekstissä ei sanota, että käskyt ja säädökset itsessään antoivat viisautta ja ymmärrystä. Herra oli kyllä opettanut heille käskyt ja säädökset, mutta viisaus tuli siitä, että niitä *noudatettiin ja toteltiin*. Heidän kuuliaisuutensa – se oli heidän viisauttaan ja ymmärrystään.

Israelilla olisi voinut olla maailman hienoimmat lait, säännöt ja määräykset (kuten olikin), mutta mitä hyötyä niistä olisi, jos Israel ei noudattaisi niitä? Heidän viisautensa ja ymmärryksensä oli määrä olla reaaliaikaista Jumalan lain ilmenemistä heidän elämässään. Heidän tuli elää todeksi ne totuudet, jotka Herra oli antanut heille, ja he saattoivat tehdä sen vain tottelemalla käskyjä. Kaikki tuo valo ja totuus ei hyödyttäisi Israelia eikä ympäröiviä pakanoita millään lailla, jos he eivät toteuttaisi tuota totuutta elämässään. Siksi Israelia kutsutaan toistuvasti tottelemaan, sillä heidän kuuliaisuutensa (eivät siis käskyt ja säädökset itsessään) oli ratkaiseva tekijä siinä, että he saattoivat olla todistuksena maailmalle.

”Heidän kuuliaisuutensa Jumalan laille olisi ennen pitkään saanut maailman kansat ihmettelemään heidän hyvinvointiaan ja menestystään. Hän, joka saattoi tehdä heidät viisaiksi ja taitaviksi kaikkien luovaan työhön, olisi edelleenkin heidän opettajanaan, jalostaisi heitä ja kohottaisi heidän tasoaan, kun he vain noudattaisivat hänen lakejaan. Jos he pysyisivät kuuliaisina, hän varjेलisi heitä niiltä sairauksilta, jotka vaivasivat muita kansoja, ja pitäisi heidät siunauksellaan myös älyltään voimakkaina. Heidän tuli kaikella menestymisellään ilmaista Jumalan kunniaa, majesteettiutta ja voimaa. Heidän valtakuntansa oli määrä tulla pappien ja ruhtinasten työssijaksi. Jumala varusti heidät kaikilla niillä edellytyksillä, jotka saattoivat tehdä heidät maailman suurimmaksi kansakunnaksi.” (KV 211.)

Lue Matt. 5:13-16. Mitä yhteistä näillä Jeesuksen sanoilla on sen kanssa, mitä Herra oli sanonut muinaiselle Israelille? Miten nämä ohjeet soveltuvat meihin?

KERTAUS

Lisäaineistoa: "Aina siitä lähtien, kun suuri taistelu alkoi taivaassa, saatanan tarkoituksena on ollut poistaa Jumalan laki. Juuri tämän saavuttamiseksi hän ryhtyi kapinoimaan Luojaa vastaan. Vaikka hänet heitettiin pois taivaasta, hän on jatkanut samaa taistelua maan päällä. Hänen tarkoituksensa on aina ollut pettää ihmisiä ja siten johtaa heidät rikkomaan Jumalan lakia. Tapahtuipa rikkominen koko lain syrjäyttämisen tai yhden ainoan käskyn hylkäämisen muodossa, on lopputulos sama. Se, joka 'rikkoo yhtä kohtaa vastaan', ilmaisee sillä halveksivansa koko lakia. Hänen vaikutuksensa ja esimerkkinsä ovat rikkomuksen puolella; hän 'on syyppää kaikissa kohdin' (Jaak. 2:10)." (8AO 91.)

Baal-Peoria koskien Ellen White kirjoitti: "He uskaltautuivat kielletylle alueelle ja kietoutuivat saatanan pauloihin. Viehättävä soitto ja laulu sekä pakanatyttöjen tenhoava kauheus saivat heidät unohtamaan uskollisuutensa Jumalaa kohtaan. Yhtyen hilpeään ilonpitoon ja juhlintaan he humaltuivat paljosta viinin juonnista, niin etteivät enää kyenneet hillitsemään itseään vaan päästivät intohimonsa valloilleen. Irstailullaan he vaimensivat omantunnon äänen ja olivat pian valmiit kumartamaan epäjumalia, uhraamaan pakanoiden alttareilla ja osallistumaan heidän riettaisiin menoihinsa." (2AO 56, 57.)

Keskustelunaiheita:

1. Millä tavoin me olemme samassa tilanteessa kuin muinainen Israel? Ajatelkaa kaikkea, mitä meille on annettu verrattuna ympäröivään maailmaan. Kysymys kuuluu siis: Miten vasaamme siihen, mitä olemme saaneet? Miten hyvin osoitamme "viisauttamme ja ymmärrystämme" maailman silmissä?

2. Herralle uskollisena pysyminen ja hänessä kiinni riippuminen on ihmisen oma aktiivinen valinta. Herra ei pakota meitä uskollisuuteen. Sen sijaan käyttämällä vapaan tahdon pyhää lahjaa meidän on valittava riippua hänessä. Kun olemme tämän valinnan tehneet, miten toteutamme uskollisuutta käytännössä?

3. Pohtikaa vielä sunnuntain tutkisteluosuuden lopussa olevaa kysymystä. Mitä tarkoittaa lisätä tai poistaa jotakin Jumalan käskyistä? Jos ei ajatella ilmiselviä asioita, kuten yritystä muuttaa sapattikäskyä, miten tällaiset lisäykset tai poisotot voivat tapahtua niin huomaamatta, ettemme edes tajua, mitä on tapahtumassa?